

Financiële onderbouwing bij het Amendement Lijst BOB Begroting 2026

Datum: 19 oktober 2025

Ard op de Weegh, Fractievoorzitter Lijst BOB

1. Aanleiding

De conceptbegroting 2026 van het college van B&W is formeel sluitend, maar slechts door een incidentele dekking van € 3,7 miljoen uit de Algemene Reserve. Zonder deze onttrekkingen zou de begroting structureel negatief zijn. Daarmee voldoet de begroting niet aan de structurele evenwichtseis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

De huidige weerstandsratio van 1,4 benadert de provinciale ondergrens van wat als “voldoende” wordt beschouwd.

Een verdere daling brengt het risico van preventief toezicht door de provincie Gelderland met zich mee.

Lijst BOB acht het onwenselijk dat structurele lasten met incidentele middelen worden gedekt. Dit amendement bevat een pakket aan structurele maatregelen ter waarde van € 1,9 miljoen per jaar, waarmee de begroting 2026 structureel sluitend wordt gemaakt.

2. Structurele maatregelen

Nr.	Maatregel	Structureel effect	Toelichting
1	Efficiëntieprogramma bedrijfsvoering (2%)	€ 400.000	Verbetering bedrijfsvoering door digitalisering, procesoptimalisatie en samenvoeging van ondersteunende functies.
2	Herijking externe inhuur en advieskosten	€ 250.000	Reductie van externe advies- en inhuurkosten door benutting interne expertise en plafond op adviesopdrachten.
3	Afbouw leegstandsrisico gemeentelijk vastgoed	€ 200.000	Structurele besparing door herbestemming, verkoop en tijdelijke verhuur van leegstaand gemeentelijk vastgoed.
4	Energiebesparing gemeentelijke panden	€ 150.000	Besparing door energiemanagement, isolatie en vervanging van verouderde installaties.
5	Efficiëntere regionale samenwerking (GMR)	€ 300.000	Reductie in overlegstructuren en externe procesbegeleiding binnen de Groene Metropoolregio.

Nr.	Maatregel	Structureel effect	Toelichting
6	Verbeterde regie sociaal domein	€ 600.000	Resultaatsturing en vermindering overlap Wmo/Jeugd op basis van aanbevelingen uit het BOB-rapport.
Totaal structureel effect		€ 1.900.000	

3. Toelichting op de maatregelen

- Efficiënter werken binnen de organisatie**
De gemeentelijke overhead bedraagt circa € 21,4 miljoen. Een efficiencyverbetering van 2% is realistisch op basis van digitalisering, procesherontwerp en snellere besluitvorming.
- Minder externe inhuur en advieskosten**
Jaarlijks wordt circa € 1,9 miljoen uitgegeven aan externe inhuur. Door beperking van opdrachten boven € 50.000 en betere interne kennisbenutting kan structureel 13% worden bespaard (€ 250.000).
- Afbouw leegstandsrisico vastgoed**
Circa 15% van de gemeentelijke vastgoedportefeuille staat leeg. Door verkoop, herbestemming en tijdelijke verhuur daalt het exploitatietekort structureel met € 200.000 per jaar.
- Energiebesparing gemeentelijke panden**
De jaarlijkse energielasten bedragen circa € 1,1 miljoen. Met maatregelen als Ledverlichting, isolatie en energiebeheer is een structurele besparing van 13% haalbaar (€ 150.000 per jaar).
- Regionale samenwerking (GMR)**
Overbetuwe draagt jaarlijks € 3,2 miljoen bij aan regionale samenwerkingsverbanden. Door vermindering van vergaderstructuren en stop op externe procesbegeleiding kan 10% worden bespaard (€ 300.000).
- Sociaal domein**
Het sociaal domein kent een jaarlijkse omvang van circa € 36 miljoen. Betere regie, één aansturing van het Sociaal Team en resultaatgerichte contractering (betalen voor resultaat, niet voor uren) leveren een structurele besparing op van 1,7% (€ 600.000).

4. Gevolgen voor de begroting

Saldo conceptbegroting college	Saldo na amendement Lijst BOB	Verschil	Weerstandratio
2026 – € 2.851.000	€ 0	+ € 2.851.000	1,6

Saldo conceptbegroting college	Saldo na amendement Lijst BOB	Verschil	Weerstandsratio
2027 – € 1.556.000	€ 0	+ € 1.556.000	1,6
2028 – € 1.333.000	€ 0	+ € 1.333.000	1,7
2029 + € 0.369.000	+ € 0.400.000	+ € 31.000	1,7

Resultaat:

- De begroting is structureel sluitend in 2026.
- De Algemene Reserve blijft intact.
- De weerstandsratio stijgt naar 1,6 (provinciale kwalificatie “goed”).

5. Effect op inwoners

Onderdeel	Collegevoorstel Lijst BOB		Verschil
OZB	+6%	+2,3% (inflatie)	–3,7%
Riool	+3,2%	+0% (indexatie alleen)	–3,2%
Afval	+4%	+0% (indexatie alleen)	–4,0%
Totale woonlastenstijging	+5,1%	+1,8%	–3,3% voordeel per huishouden

De riool- en afvalfondsen beschikken over voldoende reserves:

- Riolfonds: € 2,1 miljoen
 - Afvalfonds: € 1,7 miljoen
- De bevrozing brengt deze reserves niet in gevaar.

6. Realisatie en uitvoerbaarheid

- De maatregelen zijn binnen 12 maanden te implementeren.
- Er zijn geen gedwongen ontslagen noodzakelijk.
- Monitoring vindt plaats via de reguliere P&C-cyclus.
- De verwachte opbrengstafwijking bedraagt maximaal 10%.

7. Kader: BBV-norm

BBV staat voor **Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten**.

Het BBV schrijft voor dat gemeenten structureel evenwicht moeten hebben: structurele lasten mogen niet worden gedekt met incidentele middelen.

De provincie Gelderland ziet hierop toe.

Wanneer structurele tekorten met tijdelijk geld worden afgedekt, volgt preventief toezicht.

Situatie Overbetuwe:

- De huidige begroting is formeel sluitend, maar niet structureel BBV-conform.
- Het voorstel van Lijst BOB voldoet wél aan de BBV-norm: structurele dekking, realistische ramingen en een weerstandsratio van 1,6.

Kort samengevat:

Lijst BOB voldoet aan de landelijke norm voor financieel gezond beleid.

Het college niet.

8. Conclusie

1. De begroting van het college is afhankelijk van incidentele middelen.
2. Lijst BOB maakt de begroting structureel sluitend met € 1,9 miljoen aan structurele ombuigingen.
3. De belastingdruk blijft beperkt tot inflatie.
4. De financiële stabiliteit neemt toe en provinciaal toezicht wordt voorkomen.
5. De gemeente voldoet aan de BBV-norm en bereikt een weerstandsratio van 1,6.